

Hund och barn tillsammans kan bli succé eller totalt haveri, beroende på vilka erfarenheter de får av varandra. Helt klart är att ett bra vuxenstöd så gott som alltid är en förutsättning och att alla, inte minst hunden, blir vinnare när relationen fungerar. Två framstående experter inom psykologi för hund och människa: Eva Bodfäldt och Åsa Nilsson, ger sina bästa råd.

TEXT KARIN WALLÉN FOTO ANNA TÄRNHUVUD

Hundar + barn = sant

Miljöträning i stan och i naturen, åka buss och tåg, öva hundmöten, skotträning - listan kan göras lång på allt man vill att ens hund ska få positiva erfarenheter av. Men hur är det med relationen till barn? Är det viktigt att se till att även den får sin dos av medveten träning?

- Ja, jag tycker att det är viktigt att förbereda hunden för det liv som den kommer att utsättas för. Även om du inte har barn själv kommer du förmodligen att hamna i situationer där hunden kommer i kontakt med barn, säger Eva Bodfäldt, hundkonsult och hundpsykolog.

Hennes förra hund Zakk var bara nio veckor gammal när han för första gången skulle träffa grannens barn - och blev skräckslagen vid första åsynen. Han fick tillbringa den träffen i famnen hos Eva, som pratade med barnet utan att valpen behövde utsättas för något närmande. Med tanke på att han var nyfiken och framåt i alla andra sammanhang verkade det som om han råkat ut för något skrämmande i samband med barn redan på ett mycket tidigt stadium. Eva bestämde sig för att medvetet börja ge honom positiva upplevelser. Tillsammans med kvarterets barn lade hon upp en plan.

NINJA, 2 ÅR,
BOXER

Lillhusse Carl med boxern Ninja har vuxit upp tillsammans. Men även om barn inte ingår i familjen är det viktigt att miljöträna och låta hunden träffa barn på ett tryggt sätt, helst redan som valp.

- Jag förklarade för dem vad vi skulle göra och vad reglerna var. De fick inte röra vid honom och inte gå fram till honom. Det var bara han som fick ta kontakt, och de fick godis att ge honom om han kom fram. De blev väldigt väl-drillade, säger hon och skrattar åt minnet.

Eva hittade på roliga och kravlösa saker som barnen kunde göra med Zakk, så att han i stället för att se dem som ett potentiellt hot skulle börja se dem som en tillgång.

- De fick vara sökfiguranter. Jag skickade ut honom att söka efter barnen och när han hittade dem fick han godis. De

fick även gömma bollar, komma tillbaka och be honom leta reda på dem. På det sättet blev det positiva möten där fokus låg på allt annat än att klappa. Vi stirrar oss ofta blinda på att det är klappandet som skapar vänskapsband. Klappa är något man får göra när man redan har upprättat ett förtroende, påpekar Eva.

En som vet hur det är att ha en försiktig hund som ofta drar till sig människor som vill klappa är Åsa Nilssonne, psykiater och professor emeritus i medicinsk psykologi och aktiv hundägare. När hon är ute med sina två pälsklädda kinesiska

Carl mutar
affenpinschern
Ville, 4 år, med
en godbit i
stället för att
klappa.

Visst kan det
finnas en själv-
klar kommu-
nikation men
glöm inte öva!

nakenhundar är det ofta den minsta av dem som alla vill klappa - och det är just hon som behöver mest distans.

Den lite äldre och större, Zelda, hade positiva erfarenheter av barn med sig ända från tiden i valplådan. Men den mindre av Åsas hundar, Nemi, blev jätterädd vid första mötet med ett barn som under en promenad plötsligt kom framstormande för att hälsa.

Små hundar ses ofta som ofarliga

Eftersom Åsa nu har barnbarn, en ettåring och ett tvillingpar på snart tre, får hon anpassa samvaron så att det ska passa hundarna.

- Jag försöker lära barnen att hantera hundarna försiktigt och att det är jätteviktigt att låta dem vara helt i fred när de sover eller äter. Nemi skulle jag aldrig ta med hem till en familj där det finns barn som hon inte känner. Det blir för mycket stress.

Åsa upplever att det är vanligt att föräldrar bedömer små hundar som ofarliga och stora hundar som potentiellt farliga.

- Min gamla varghundskorsning var oerhört snäll, men till honom var föräldrar försiktiga att släppa fram sina barn. Däremot släpper de fram sina barn helt oöversvakat till Nemi, säger Åsa Nilssonne, som då måste stoppa barnet i tid.

Hon ser kontakten mellan barn och hund som en viktig investering i samhället, ett sätt att föra vidare en sund inställning till hundar. Om barn dessutom lär sig att förstå en annans arters signaler, hur man ser att den är glad, trött eller rädd, så

kan det lägga grunden till ett empatiskt sätt att förhålla sig till annat liv på planeten. Det finns många saker som barn kan göra med hundar som inte involverar klappar och kramar.

- Barn gillar ofta att ge omvårdnad. Att få ge hunden vatten eller mat tycker de är jätteroligt. När jag går ut med hundarna händer det att det kommer nyfikna barn, om jag har tid då så brukar jag försöka lära dem hur de kan umgås med

”Vi glömmer ofta att visa för hunden att vi själva gillar barn”

hundar. Jag visar hur de kan ge godis, hur hundarna tycker om att bli klappade och hur man måste ge dem utrymme så att de inte känner sig trängda, säger hon och tillägger:

- Det är naturligtvis jättekul för barn att lyckas få hunden att göra något tricks, men av någon anledning tror många barn att man ska höja rösten och blir militäriska när de ger ett kommando. Då brukar jag förklara att det är mycket bättre att sänka rösten och prata vänligt.

Zakk blev aldrig hundra procent avslappnad ihop med barn, men han blev i alla fall försiktigt positiv. Eva Bodfäldt brukade låta grannbarnen sitta i en ring och ha godis, Zakk fick gå fram till dem om han ville. Så småningom kunde de även klappa honom, men bara en i taget.

Eva påminner om att vi ofta glömmer det som kanske är

Barn som umgås med hundar lär sig att förstå och läsa av känslor hos andra.

Tips på vägen till en bra barn-hund-relation

➤ Visa hunden att du tycker om barn. Föregå med gott exempel. En barnrädd hund kan få titta på när du själv har kul med ett barn.

➤ Gör andra saker än att klappa för att skapa en relation. Barnet kan lägga fram en godis och säga varsågod, eller gömma saker (eller sig själv) och låta hunden leta.

➤ Låt barnet sitta stilla och vänta med en godis. Hunden får gå fram om den vill, men helt utan krav. Släpp fokus på hunden så att den inte står i centrum.

➤ Sätt upp regler för vad barnen får göra med hunden. Var rak och tydlig i kommunikationen. Om de inte lyssnar och till exempel inte slutar ge ständiga kommandon (sitt! sitt! sitt!) – ta undan hunden.

➤ Lär barnen att alltid fråga hundägaren om de får hälsa på hunden. Och att aldrig störa när den äter eller sover.

➤ Lär barnen att steg för steg läsa hundens signaler. En hund visar om och hur den vill bli klappad, den signalerar tydligt när den känner sig obekväm och helst vill slippa.

viktigast av allt, att visa hunden att vi själva gillar barn.

- Jag kunde låta ett barn få krypa upp i mitt knä och Zakk fick se det. Ibland kan det vara bra att helt släppa fokus på hunden och kanske till och med låta hunden vara på andra sidan av ett kompostgaller medan man själv umgås med barnen och har trevligt. Vi glömmer ofta att vi behöver vara ett föredöme och visa att vi själva tycker om barn.

Och visst finns det också många hundar som fullkomligen älskar barn.

- Jag tror det handlar om att barn är roliga varelser. Där det finns barn där finns det liv. För många hundar blir barn roliga lekkompisar, säger Eva Bodfäldt.

Historiskt samband mellan barn och hundar

Åsa Nilssonne håller med och menar att det nog finns ett evolutionärt samband mellan barn och hund. Vilka lekte med hundarna under de årtusenden då kommunikationen mellan hundar och människor utvecklades? Knappast var det de vuxna, menar hon – men säkert barnen.

- Barn som umgås med hundar lär sig hur man leker och hur man tar hand om varandra. De lär sig att umgås och läsa varandras känslor, säger Åsa och fortsätter:

- Jag tror vi har en kulturskatt i Sverige som vi inte riktigt tar vara på, nämligen den att vi har mycket kunskap om att leva med hundar. En del andra kulturer håller hundar på avstånd men vi är duktiga på att träna hundar och förstå deras behov. Det tycker jag vi ska förmedla till våra barn. 🐾

FOTO: FREDDY BILLQVIST

Fr v Eva Bodfäldt och Åsa Nilssonne med hundarna Miller, Nemi och Zelda.